

ŠTO RADI TRIBUNAL ZA PITANJA STARATELJSTVA?

Tribunal za pitanja starateljstva imenuje staratelje i upravitelje financija za osobe od 16 i više godina koje nisu sposobne same odlučivati o svom načinu života i svojim financijama, a između kojih ne postoji odgovarajući neslužbeni dogovor.

Osobi koja ima staratelja možda ne treba upravitelj financija. Osoba koja ima upravitelja financija možda ne treba staratelja.

Ovaj Tribunal može dati i pristanak na medicinske i zubarske usluge za osobe od 16 i više godina koje nisu sposobne sam dati pristanak na vlastito liječenje.

Imenovanje staratelja

Prema Zakonu o starateljstvu (*Guardianship Act*), Tribunal može imenovati staratelje za odrasle osobe koje:

- zbog neke onesposobljenosti nisu u stanju donositi odluke o vlastitom načinu života, i
- trebaju nekog tko je pravno opunomoćen da u njihovo ime donosi važne odluke o njihovom načinu života.

Tribunal neće imenovati staratelja ako se odluke o načinu života te osobe mogu donositi neslužbeno a u najboljem interesu te osobe.

Staratelj je pravno imenovan zastupnik koji donosi odluke. Staratelj nije zamjena za njegovatelja ili osoba zadužena za vođenje tog određenog slučaja i ne može zamijeniti te ljude.

Tribunal može nekog člana obitelji ili prijatelja imenovati za staratelja, ili može imenovati državnog staratelja (Public Guardian). Državni staratelj je zakonom određeni dužnosnik koji radi odvojeno od Tribunala.

Tribunal može imenovati jednog staratelja, zajedničke staratelje i naizmjenične staratelje.

U većini slučajeva, Tribunal imenuje staratelje koji imaju specifične zadatke. Najčešći zadaci oko

kojih se staraju su:

- stambeni smještaj - odlučuju gdje će ta osoba stanovati
- zdravstvena zaštita - odlučuju kakvu liječničku i zubarsku njegu ta osoba treba dobiti
- pristanak na liječenje i zubarske usluge - za tu osobu odlučuju o medicinskom i zubarskom liječenju koje im je netko predložio
- usluge - opunomoćuju druge osobe za osobne usluge toj osobi (najčešće kako bi im se pomoglo da ostanu živjeti u vlastitom domu).

Staratelje se imenuje na određeno razdoblje.

Početni sudski nalog se obično izdaje na maksimalno godinu dana. U nekim okolnostima, početni nalog se može izdati na razdoblje do tri godine. Pri kraju datog roka Tribunal preispituje svoje naloge, osim ukoliko pri izdavanju naloga ne zaključi da ne postoji potreba za preispitivanje naloga. U tom slučaju, po isteku datog roka nalog gubi valjanost. Na parnici za preispitivanje naloga, Tribunal odlučuje o sljedećem:

- treba li nalog i imenovanog staratelje produžiti na daljnji određeni rok
- treba li mijenjati navedene zadatke ili imenovanog staratelja
- treba li ukinuti nalog ako je ta osoba ponovno u stanju donositi vlastite odluke ili ako više nije potrebno da staratelj donosi odluke u ime te osobe

Imenovanje upravitelja financija

Prema Zakonu o starateljstvu, Tribunal može imenovati i upravitelje financija za odrasle osobe koje nisu sposobne same voditi svoje financijske poslove i trebaju nekog tko je pravno opunomoćen da u njihovo ime donosi važne financijske odluke. Upravitelj financija je pravno imenovan zastupnik koji donosi odluke.

Tribunal neće imenovati upravitelja za financije ako se odluke o financijama te osobe mogu donositi neslužbeno i u najboljem interesu te osobe.

Tribunal može nekog člana obitelji ili prijatelja imenovati za upravitelja financija. Prema Zakonu o zaštiti imovine (*Protected Estates Act*) tu osobu mora nadzirati povjerenik za zaštitu imovine (Protective Commissioner).

Tribunal također može povjerenika za zaštitu imovine imenovati za upravitelja financija. Ured povjerenika za zaštitu imovine naplaćuje svoje usluge. Povjerenik za zaštitu imovine je zakonom određen dužnosnik koji radi odvojeno od Tribunala.

Tribunal može imenovati jednog upravitelja financija ili zajedničke upravitelje.

Većina naloga kojima Tribunal imenuje upravitelje financija nisu vremenski ograničeni i odnose se na sve financijske poslove te osobe. U određenim okolnostima, Tribunal može izdati nalog na određeni rok. Ovakvi nalozi se na sljedećoj parnici preispituju, kako bi se odlučilo treba li izdati daljnji nalog. U određenim slučajevima, Tribunal može i neki dio imovine te osobe isključiti iz naloga o upravljanju financijama.

Tribunal može donijeti privremeni nalog o upravljanju financijama. Privremeni nalog o upravljanju financijama se izdaje na određeni rok ne dulji od šest mjeseci. Takvim se nalogom štite financijski poslovi te osobe dok se skupljaju dokazi o njihovoj sposobnosti za upravljanje vlastitim financijama kako bi se izdao konačni nalog.

Tribunal, na zahtjev, može poništiti nalog o upravljanju financijama, ukoliko ustanovi da je osoba ponovno u stanju sama raspolagati novcem. Tribunal svoj nalog o upravljanju financijama može poništiti i ukoliko smatra da bi to bilo u najboljem interesu te osobe.

Podnošenje zahtjeva

Svatko tko je istinski zabrinut za dobrobit osobe koja nije sposobna sama donositi odluke, može u njeno ime podnijeti zahtjev Tribunalu. U slučajevima kad nitko nije voljan ili sposoban to učiniti, zahtjev može uložiti državni staratelj (Public Guardian) ili povjerenik za zaštitu (Protective Commissioner).

Nakon što primi zahtjev, osoblje Tribunala ga procjenjuje. Parnice se ne održavaju za sve

podnešene zahtjeve. Službenik Tribunala može kontaktirati podnositelja zahtjeva i porazgovarati o neslužbenim načinima na koje bi se moglo riješiti datu situaciju, a u najboljem interesu te osobe.

Ukoliko se slučaj proslijedi za održavanje parnice, Tribunal će odlučiti treba li imenovati staratelja i/ili upravitelja financija ili ne.

Podnositelj zahtjeva

Podnositelj zahtjeva je osoba koja podnosi zahtjev. Podnositelj zahtjeva mora:

- osobi na koju se zahtjev odnosi kao i drugim ljudima kojih se to tiče reći da je podnio zahtjev
- stalno tijekom cijelog postupka te ljude izvješćivati o razvoju stvari
- pobrinuti se da Tribunal raspolaze s najmanje jednim medicinskim dokazom i jednim izvješćem druge vrste a u kojima se detaljno navodi onesposobljenost osobe u pitanju, njezina nesposobnost i potreba za starateljem i/ili nesposobnost i stoga potreba za upraviteljem financija
- kontaktirati određenog službenika Tribunala i javiti sve promjene do kojih dolazi tijekom istražnog postupka
- službene obavijesti o parnici predati osobi na koju se zahtjev odnosi i drugim osobama kojih se to tiče
- doći na parnicu i dovesti osobu na koju se zahtjev odnosi ili organizirati da to netko drugi učini.

Istražni postupak

Zahtjeve procjenjuje i za parnicu priprema osoblje Tribunala, odnosno njegovog Odjela za istrage i veze (Investigation and Liaison Branch). Ako se predmet ne može riješiti na neslužben način, odredit će se datum parnice.

Podnositelj zahtjeva će primiti pismenu obavijest o tome hoće li se i kada održati parnica. Tribunal kontaktirajte što prije ako Vam je potrebna pomoć tumača, odgoda parnice ili neka druga vrsta pomoći.

Dok podnešeni zahtjev priprema za parnicu, službenik može skupljati informacije za Tribunal i pripremati ljude za parnicu. Taj službenik može napisati izvješće o tom slučaju, uključujući

mišljenje ljudi koji su povezani s tim predmetom. Ako se sastavi takvo izvješće, obično ga se preda članovima Tribunala i drugima koji su nazočni na parnici.

Kad razgovarate sa službenikom Tribunala, važno je da imate na umu da taj službenika vodi bilješke za svoje izvješće. Ako imate naku važnu informaciju za koju vjerujete da se mora zadržati u tajnosti, tog službenik na to morate upozoriti i porazgovarati o tome.

Parnica

Po mogućnosti, sve uključene stranke bi trebale biti osobno nazočne na parnici, ali se po potrebi iskaz može dati i preko telefona. Uključene stranke su sljedeće osobe:

- osoba na koju se odnosi dati nalog ili podnešeni zahtjev
- supružnik ili njegovatelj osobe na koju se odnosi dati nalog ili podnešeni zahtjev (isključujući plaćene njegovatelje)
- imenovani upravitelj financija ili staratelj
- osoba koja je podnijela zahtjev za izdavanje naloga ili za reviziju postojećeg naloga

Ne morate biti uključena stranka da biste bili nazočni na parnici i dali iskaz Tribunalu. Brojne osobe koje poznaju osobu o kojoj se vodi parnica i koje su zainteresirane za dobrobit te osobe mogu imati mišljenje ili korisne informacije koje Tribunal treba znati. U većini slučajeva, različiti ljudi mogu doći na parnicu kao svjedoci i dati svoj iskaz.

Tribunal može neku osobu uključiti kao stranku ukoliko smatra da je ta osoba posebno zainteresirana ili povezana s osobom u pitanju, što opravdava da se takvu osobu uključi kao stranku a ne kao svjedoka koji daje iskaz. Ukoliko želite da Vas se uključi kao zainteresiranu stranku, o tome biste trebali porazgovarati s osobljem Tribunala.

Uključene stranke može zastupati odvjetnik ili neki drugi zastupnik, ali samo uz dopuštenje Tribunala. Za daljnje informacije pročitajte informativni listić pod naslovom Zastupanje na parnicama (Representation at hearings). Za većinu slučajeva nije potrebno imati pravnog zastupnika.

Tribunal se sastoji od barem jednog člana koji je kvalificiran pravnik, jednog stručnjaka koji ima iskustvo u procjenjivanju ili liječenju odraslih onesposobljenih osoba, kao na primjer liječnika, psihologa ili socijalnog radnika, i jednog člana društvene zajednice koji ima iskustvo s odraslim onesposobljenim osobama.

Tribunal se mora pridržavati načela zacrtanih u Zakonu o starateljstvu. Ta načela nalažu da svi uključeni moraju:

- na prvo mjesto stavljati dobrobit i interese osobe u pitanju
- što je moguće manje ograničiti slobodu odlučivanja i slobodu djelovanja osobe u pitanju
- potaknuti osobu u pitanju da, koliko god je to moguće, nastavi živjeti normalnim životom unutar zajednice
- uzeti u obzir mišljenje osobe u pitanju
- uvidjeti važnost očuvanja obiteljskih veza i kulturne i jezične sredine
- potaknuti osobu da se, koliko god je to moguće, oslanja sama na sebe kad se radi o njezinim osobnim, obiteljskim ili financijskim pitanjima
- zaštititi osobu u pitanju od zanemarivanja, zlostavljanja i iskorištavanja
- poticati članove šire zajednice na primjenjivanje i promicanje tih načela

Tribunal će imenovati staratelja ukoliko postoje dokazi da osoba u pitanju, a za koju je podnesen zahtjev:

- pati od neke onesposobljenosti
- nije sposobna sama donositi odluke o vlastitom načinu života, i
- treba imati staratelja

Tribunal će odlučiti tko će biti taj staratelj.

Tribunal će imenovati upravitelja financija ukoliko postoje dokazi da osoba u pitanju, a za koju je podnesen zahtjev:

- nije sposobna sama voditi svoje financije
- potrebno je za nju imenovati upravitelja financija, i
- izdavanje naloga je u najboljem interesu te osobe

Tribunal će odlučiti tko će biti taj upravitelj financija.

Nalog i razlozi za takvu odluku

Svim nazočnima na parnici će se obično na kraju parnice usmeno saopćiti odluka Tribunala.

Kopije pisanog naloga i razloge za takvu odluku će se poslati osobi na koju se nalog odnosi, podnositelju zahtjeva, strankama koje su uključene u slučaj i drugim osobama koje imenuje Tribunal.

Medicinska i zubarska njega

Pored imenovanja staratelja i upravitelja financija, Tribunal se brine i za davanje pristanka na medicinsko i zubarsko liječenje, u slučajevima kad pacijent nije sposoban sam dati pristanak za vlastito liječenje.

Osim u hitnim slučajevima, liječnici snose zakonsku i profesionalnu dužnost da prije liječenja bilo kojeg pacijenta zatraže i dobiju pristanak. Obično taj pristanak daje sam pacijent. Dio 5 Zakona o starateljstvu navodi tko može dati pristanak na liječenje u ime ljudi koji nisu sposobni sami dati svoj pristanak. U Dijelu 5 se medicinsko i zubarsko liječenje dijeli u tri kategorije (specijalno liječenje, veće i manje) i navodi tko može dati pristanak na liječenje u svakoj od tih kategorija.

Ako je imenovan staratelj koji je ovlašten za davanje pristanka na medicinsko i zubarsko liječenje, liječnik mora od tog staratelja dobiti pristanak prije nego što počne s liječenjem pacijenta. Ukoliko nije imenovan staratelj s takvom ovlaštenosti, a pacijent se ne protivi liječenju, liječnik mora zatražiti pristanak na liječenje od osobe koja je 'odgovorna osoba' za tog pacijenta. 'Odgovorna osoba' može dati pristanak na neke kategorije liječenja. Za više informacija o tome pročitajte informativni listić 'Odgovorna osoba' (Person Responsible). Pristanak se ne mora dobiti za lijekove koji se kupuju bez liječničkog recepta ili pružanje prve pomoći.

Ukoliko se pacijent usprotivi predloženom liječenju, liječnik mora zatražiti pristanak od Tribunala. Da bi zatražio taj pristanak, liječnik

mora ispuniti molbu za pristanak na medicinsko ili zubarsko liječenje (application for consent to medical or dental treatment) i taj obrazac Tribunalu poslati poštom ili telefaksom. Tribunal će zatim održati raspravu, obično preko telefona, i odlučiti treba li dati ili uskratiti takav pristanak. Molbe za pristanak se mogu predati i nakon radnog vremena, tako da nazovete Tribunal, odnosno njegovu dežurnu službu.

Nije potrebno dobiti pristanak za liječenje koje liječnik smatra hitnim i neophodnim da bi se pacijentu spasilo život, spriječilo teško narušavanje pacijentovog zdravlja ili olakšalo teške bolove ili uklonilo opasnost.

Trebate li daljnje informacije?

Daljnje informacije o određenom zahtjevu možete dobiti od podnositelja zahtjeva ili zaduženog službenika Tribunala. Tribunal ima i svoju informativnu službu. Nazovite (02) 9555 8500 ili besplatan broj 1800 463 928.

Više informacija o pristanku za medicinsko i zubarsko liječenje također možete dobiti od Tribunala.

Za daljnje informacije o državnom staratelju nazovite (02) 9265 3184 ili besplatan broj 1800 451 510.

Za daljnje informacije o povjereniku za zaštitu imovine nazovite (02) 9265 3131.